

Demokrati, mangfold og pride

Pride er en feiring av skeiv kjærlighet, mangfold, inkludering og retten til å elske hvem man vil. Her finner dere råd og støtte til hvordan dere kan jobbe med disse temaene med utgangspunkt i rammeplanen for barnehage og i læreplanverket.

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 03.06.2024

Å markere pride kan gi anledning til å løfte felles verdier som barnehage og skole bygger på. Arbeidet med temaene skal være tilpasset barn og unges aldersnivå og modenhet.

Alle barn og unge skal ha det trygt og godt

Alle barn og unge skal oppleve å bli sett, forstått, respektert og få hjelpen og støtten de har behov for.

For at barn og unge skal ha det trygt og godt er det viktig at ansatte:

- er oppmerksomme på hvordan barn og unge har det
- legger til rette for felles opplevelser og aktiviteter som skaper tilhørighet, fellesskap og vennskap
- har god dialog med foreldre
- setter av god tid til å snakke med barn og unge, særlig når de selv tar initiativ til det
- møter uønsket atferd, som krenkelser og hets, på en måte som bidrar til refleksjon og innsikt
- er oppmerksomme på at digitale hendelser kan gjøre barn og unge sårbare
- er bevisste på barn/unge som kan trenge mer støtte enn andre, og samarbeider med støttetjenester der det er behov

Rammeplanen for barnehage

Rammeplanen sier at barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og

livssyn. Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet.

Barnehagen skal bygge sin virksomhet på prinsippet om likestilling og ikke-diskriminering og bidra til at barna møter og skaper et likestilt samfunn. Alle skal ha like muligheter til å bli sett, hørt og oppmuntret til å delta i fellesskap i alle aktiviteter i barnehagen. Personalet må reflektere over sine egne holdninger for best mulig å kunne formidle og fremme likeverd og likestilling.

[Gå til rammeplanen](#)

Kjønn og identitet i læreplanverket

Overordnet del av læreplanverket sier at skolen skal formidle kunnskap og fremme holdninger som sikrer likeverd og likestilling. I læreplanene er temaene seksualitet, kropp og grensesetting mer vektlagt enn tidligere. Seksualitet og identitet er temaer som inngår i flere fag, blant annet som del av det tverrfaglige temaet folkehelse og livsmestring.

Elevene skal lære om kropp og seksualitet på barnetrinnet, ungdomstrinnet og i videregående opplæring. Eksempler på fag som tar for seg disse temaene er naturfag, samfunnsfag, KRLE og samfunnskunnskap i videregående opplæring. Elevene skal blant annet lære om kropp, helse og grensesetting knyttet til seksualitet, og reflektere over etiske spørsmål og problemstillinger som gjelder identitet, kjønn, seksualitet og psykisk helse.

Tilpasse undervisningen til elevene

Læreplanene er på et overordnet nivå og beskriver hva elevene skal lære i de ulike fagene. Identitet, kropp

og grensesetting er sammensatte temaer, og det er viktig at skolen og lærerne legger opp undervisningen på en måte som tar hensyn til at elever og elevgrupper er forskjellige. Det er opp til lærerne og skolen å bestemme det konkrete innholdet og hvordan de legger opp undervisningen. De kjenner elevene sine, og vet hva som er viktig å vektlegge for den enkelte elevgruppe.

Skolen skal bidra til at elevene får kunnskap om seksualitet og utvikler et positivt syn på seksualitet. Et positivt forhold til egen kropp, positiv selvfølelse og opplevelse av selvbestemmelse er viktig for god helse og livskvalitet.

Aktuelle kompetansemål

Samfunnsfag etter 2. trinn

- samtale om følelser, kjønn og seksualitet og hvordan egne og andre sine grenser kan uttrykkes og respekteres

Naturfag etter 4. trinn

- samtale om likheter og ulikheter mellom kjønnene, om kjønnsidentitet og om menneskets reproduksjon

Samfunnsfag etter 7. trinn

- reflektere over variasjoner i identiteter, seksuell orientering og kjønnsuttrykk, og egne og andre sine grenser knyttet til følelser, kropp og seksualitet og drøfte hva en kan gjøre om grenser blir brutt

Kristendom, religion, livssyn og etikk

- gjøre rede for og reflektere over ulike syn på kjønn og seksualitet i kristendom og andre religioner og livssyn

Samfunnskunnskap etter vg1/vg2

- reflektere over utfordringer i sammenheng med grensetting og drøfte ulike verdier, normer og lover som gjelder kjønn, seksualitet og kropp

Støtte til undervisning om kjønn og seksualitet

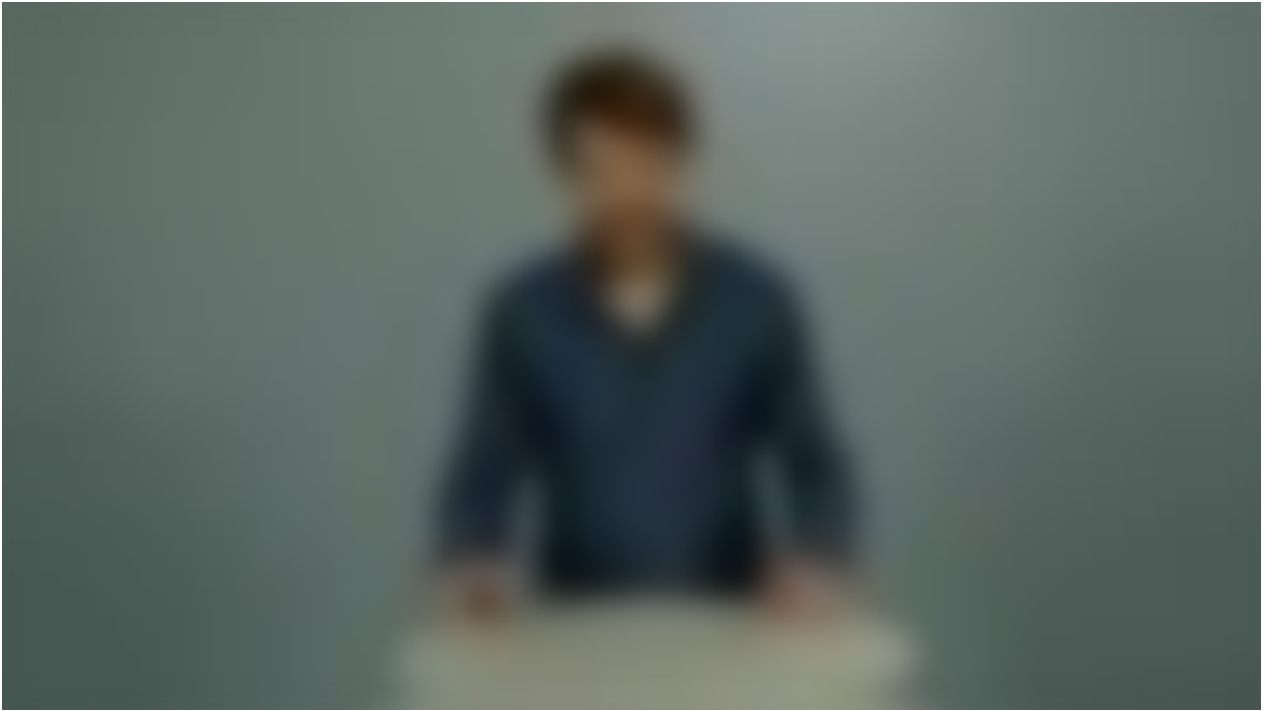
Sammen med Helsedirektoratet og Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet har Utdanningsdirektoratet laget støtte til undervisning om kjønn og seksualitet.

Støtte til undervisning om mangfold

Skolen skal ta hensyn til mangfoldet av elever og legge til rette for at alle får oppleve tilhørighet. Ingun Steen Andersen ved senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter snakker her om hvordan anerkjenne mangfold som en ressurs.

Et hvert «vi» innebærer at det også finnes noen som er «de andre». Hvem som er vi og hvem som er de andre, er ofte avhengig av kontekst. Peder Nustad ved senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter snakker her om vi, de andre og andregjøring.

Aktuelle ressurser

Dembra gir lærere, skoleledere og lærerutdannere verktøy og veiledning til å skape inkluderende skolemiljø og bygge demokratisk kompetanse. På nettsiden finner du mer informasjon om å forebygge fordommer og utenforskap, og ulike pedagogiske tilnærminger til å jobbe med dette i skolen.